

Prezentul model de contract este elaborat în acord cu prevederile legislației în vigoare în România – Legea 8/1996 (act. 2022) privind dreptul de autor și drepturile conexe, precum și cu recomandările CEATL – Consiliul European al Asociațiilor de Traducători Literari, ținând seama de necesitatea asigurării unui raport just, echilibrat, între drepturile și obligațiile părților.

*Pentru lămurirea și uzul traducătorilor, clauzele contractuale sunt urmate [între paranteze] de hiperlink-uri care conduc la articolele de lege sau recomandările europene în care se face referire la obligațiile respective, fiind de asemenea inserate (cu culoare *albastră*) explicații suplimentare și/sau recomandări extra-contractuale.*

MODEL DE CONTRACT (actualizare 2024) _ ADNOTAT

CONTRACT DE CESIUNE A DREPTURILOR DE AUTOR

(**CONTRACT DE TRADUCERE**)

(**CONTRACT DE EDITARE**)

nr. / (data)

PĂRȚILE SEMNATARE:

* **EDITURA** (denumire completă), cu sediul în (localitate, adresa completă), înregistrată la Registrul Comerțului cu nr. J, C.U.I., reprezentată prin (nume, funcția), persoană de contact (nume, funcția), tel., e-mail, denumită în continuare „**Editura**”

și

* **TRADUCĂTORUL** (nume, prenume), domiciliat în (localitate, adresă), care se legitimează cu C. I. (seria, numărul), CNP, tel., e-mail, denumit în continuare „**Traducătorul**”

CAPITOLUL 1. OBIECTUL CONTRACTULUI:

1.1. Obiectul prezentului contract îl reprezintă cesiunea către editură, **pe durata și în condițiile prezentului contract**, a drepturilor de autor ale traducătorului pentru traducerea din limba în limba română a lucrării

cu titlul „.....” (*denumire în original*),
scrisă de (*nume, prenume autor/i*),
denumită în continuare „**traducerea**”. [[Art. 8 \(a\)](#)]

1.2. Dacă editura nu precizează altfel în scris, traducerea vizează transpunerea în limba română a tuturor textelor care alcătuiesc opera originală (*cuprins, eventuale dedicații, motto-uri, prefață, notele autorului, rezumat final, index, glosar de termeni, bibliografie, sursele reproducerilor, postfață, mulțumirile autorului, explicațiile care însoțesc ilustrațiile – imagini, grafice, tabele, textele de prezentare sau promoționale de pe copertă etc*). Sunt considerate părți integrante ale traducerii și elementele numerice, denumirile și mențiunile preluate ca atare din original (ex. indicațiile bibliografice), precum și eventualele note de subsol ale traducătorului care vor figura în textul final pregătit pentru publicare. Pentru realizarea traducerii, traducătorul se obligă să respecte normele de redactare și criteriile calitative impuse de editură, conform Anexei nr. 1 la prezentul contract.

- 1.3. Traducătorul declară pe propria răspundere că traducerea este integral creația sa și că prin editarea și difuzarea (reproducerea și distribuirea) acesteia nu sunt încălcate drepturile patrimoniale și / sau morale ale altor persoane definite conform Legii 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe.
- 1.4. Traducătorul declară pe propria răspundere că drepturile patrimoniale asupra traducerii se află în proprietatea sa și că nu a încheiat niciun alt acord, aflat în vigoare la data semnării prezentului contract, prin care să fie cesionat vreunul din drepturile prevăzute la Cap. 2.
- 1.5. Pentru realizarea traducerii, traducătorul se obligă să respecte normele de redactare și criteriile calitative impuse de editură, conform Anexei nr. 1 la prezentul contract.

CAPITOLUL 2. DREPTURI DE AUTOR CESIONATE:

- 2.1. **Drepturi cesionate:** Traducătorul cesionează editurii **dreptul de a reproduce** (edita) și **distribui** (difuza) **traducerea sub formă de volum tipărit pe suport de hârtie**, pe durata și în condițiile prezentului contract. [[Art. 40 \(7\)](#), [Art. 42](#) și [Art. 49](#)]
- 2.2. **Publicarea în alte formate:** Editura are dreptul prioritar, față de alți ofertanți similari, la preț egal, de a publica traducerea și în format electronic și / sau audiobook, și va aduce la cunoștința traducătorului intenția sa în acest sens, nu mai târziu de trei ani de la data publicării inițiale a traducerii sub formă de volum tipărit pe suport de hârtie. Exercitarea acestui drept va face obiectul unui **act adițional la prezentul contract**, în care se vor menționa detaliile publicării în format electronic și / sau audiobook și a remunerației convenite traducătorului pentru fiecare format. [[Art. 51](#) și [Art. 53 \(1\) și \(2\)](#)].
- 2.3. **Dreptul de adaptare a operei / alte utilizări:** Eventuala cesionare a dreptului de a adapta și / sau utiliza traducerea, sau de a autoriza alte persoane să o adapteze și/sau să o utilizeze în orice alt mod, va face obiectul unui act adițional la prezentul contract [[Art. 12](#) și [Art. 40 \(7\)](#)], în care se vor menționa condițiile în care se face cesiunea și remunerația convenită traducătorului pentru fiecare drept patrimonial cesionat și pentru fiecare formă de utilizare a traducerii. [[Art. 12](#), [Art. 42](#), [Art. 51](#)].

CAPITOLUL 3. CONDITII DE ACORDARE A CESIUNII:

- 3.1. **Durata, natura și întinderea cesiunii:** Cesiunea drepturilor menționate la art. 2.1 se face pentru o perioadă de (5) ani de la semnarea prezentului contract, este exclusivă și nu este restricționată teritorial. [[Art. 52 \(a\) și \(b\)](#) și [Art. 57 \(1\)](#)].
- 3.2. **Termenul de predare a traducerii:** Traducătorul se obligă să trimită editurii traducerea finalizată în format electronic [fișier „.doc(x)” anexat unui mesaj e-mail / hiperlink către o platformă de găzduire și transfer de fișiere de mari dimensiuni], până la data de Data mesajului e-mail având anexat fișierul / hiperlink-ul aferent traducerii expediat pe adresa persoanei de contact din partea editurii reprezintă data predării traducerii. [[Art. 52 \(g\)](#).] În cazul în care, la cererea justificată a editurii, traducătorul operează modificări în traducere, data predării va fi considerată data mesajului e-mail având anexat fișierul / conținând hiperlink-ul aferent traducerii modificate.
- Amânarea termenului de predare este posibilă cu acordul părților. Noul termen va fi agreat în scris, prin intermediul corespondenței electronice, sau prin act adițional la contract.
- 3.3. **Numărul de exemplare tipărite:** Cesiunea drepturilor menționate la art. 2.1 se acordă pentru un tiraj minim de și maxim de exemplare (volume tipărite pe suport de hârtie).
- Pe durata prevăzută la art. 3.1. editura are dreptul de a decide în privința eventualelor prelungiri de tiraj sau reeditări sub formă de volum tipărit, cu înștiințarea prealabilă, în scris, a traducătorului și remunerarea sa corespunzătoare, conform art. 3.5. de mai jos. [[Art. 52 \(c\)](#)].

3.4. **Prima ediție / primul tiraj:** Editura va publica traducerea sub formă de volum tipărit până cel târziu la data de (în ... luni de la data predării). [[Art. 52 \(f\)](#)]

3.5. Remunerare și condiții de plată:

3.5.1. **Onorariul traducătorului:** Pentru cesionarea drepturilor menționate la art. 2.1, editura va achita traducătorului un onorariu calculat ca echivalent în lei, la cursul B.N.R. din ziua plății, a sumei brute rezultate prin înmulțirea tarifului de EUR cu numărul total de pagini de autor ale traducerii predate (o pagină de autor având 2000 semne inclusiv spațiile). [[Art. 52 \(d\)](#)]

** Părțile pot agreea plata unei sume globale pentru lucrări în care numărul de caractere al traducerii nu reflectă corespunzător volumul de lucru și eforturile de adaptare și stilizare necesare (ex. traducerea de poezie, caiete de activități pentru copii, cărți ilustrate etc.)*

3.5.2. **Prelungiri de tiraj, reeditări, publicare în alte formate:** Începând cu cel de-al ...-lea exemplar publicat sub formă de volum tipărit pe hârtie, editura va achita suplimentar traducătorului suma brută de ... / exemplar. [[Art. 40¹ \(1\)](#) și [Art. 40² \(5\)](#)]. Pentru eventualele prelungiri de tiraj și/sau reeditări, precum și pentru eventuala publicare în alte formate, remunerația traducătorului va fi în conformitate cu actele adiționale încheiate conform prevederilor art. 2.2 și 2.3 de mai sus.

3.5.3. **Modalitate de plată și scadență:** Onorariul traducătorului se va achita prin transfer bancar, în termen de 30 de zile de la data predării traducerii. Plata se va face conform instrucțiunilor de plată comunicate de traducător, în scris, editurii. După caz, sumele vor fi achitate și împuternicitului traducătorului sau succesiorilor săi legali.

3.5.4. **Obligația de plată:** Nepublicarea traducerii în termenul convenit prin prezentul contract nu constituie motiv pentru amânarea sau neefectuarea plății onorariului traducătorului. [[Art. 1 \(2\)](#) și [Art. 27 \(1\)](#)].

3.5.5. **Reținerea la sursă a impozitului:** Editura va calcula și va reține la sursă suma aferentă impozitului pentru veniturile achitate traducătorului în baza prezentului contract.

3.5.6. **Reținerea la sursă a contribuțiilor sociale:** La solicitarea editurii, traducătorul va confirma dacă este angajat sau pensionar, pentru a se determina dacă este necesar ca editura să rețină la sursă și să achite, pe lângă impozit, contribuțiile sociale în numele traducătorului. În acest sens, traducătorul va trimite editurii o adeverință de salariat sau copia talonului de pensie.

** Conform normelor fiscale în vigoare, editura va reține la sursă contribuțiile sociale NUMAI DACĂ traducătorul nu este salariat sau pensionar, și numai dacă obține, din orice sursă, venituri din activități independente, inclusiv drepturi de autor, egale cu sau mai mari decât plafonul prevăzut de lege (venituri obținute fie exclusiv din relația cu editura, fie din mai multe surse, dar partea de la editură este cel puțin egală cu plafonul). În acest caz, traducătorul trebuie să desemneze în mod expres, în contract, editura ca entitate care va calcula, reține la sursă și plăti la bugetul de stat contribuțiile sociale.*

*[Cod Fiscal [art. 151 \(5\) și \(6\)](#) ref. CAS pensie și [art. 174 \(5\) și \(6\)](#) ref. CASS sănătate]
Detalii la: <https://www.artlit.ro/profesia/calculator-venituri> > tab **Contribuțiile sociale.***

3.5.7. **Dovada sumelor achitate la bugetul de stat:** La solicitarea traducătorului, editura îi va elibera o adeverință cu sumele brute totale convenite în baza prezentului contract și sumele reținute și vărsate la bugetul de stat cu titlu de impozit (și, dacă este cazul, de contribuții sociale).

3.5.8. **Penalități:** în cazul în care traducătorul întârzie predarea operei cu peste ... (30) ... zile după termenul agreed prin actul adițional de prelungire, editura are dreptul să calculeze penalități

în sumă de EUR / zi de întârziere. Suma rezultată se va reține din onorariul total convenit cf. art. 3.5.1.

Aceeași formulă (..... EUR / zi de întârziere) se aplică și pentru calcularea penalităților datorate de editură traducătorului în cazul în care întârzie plata cu peste ... (30) ... zile față de termenul prevăzut la art. 3.5.3. Suma rezultată va fi achitată traducătorului în plus față onorariul total convenit cf. art. 3.5.1.

Traducătorului nu i se vor imputa, pentru niciun motiv, cheltuieli sau penalizări care depășesc sumele la care ar fi îndreptățit în baza prezentului contract.

** Clauza referitoare la penalități este nerecomandată, în favoarea soluționării amiabile a eventualelor dezacorduri între părți. Dacă totuși se optează pentru includerea de penalități în contract, acestea trebuie să fie rezonabile și reciproce.*

3.6. Exemplare de autor: Editura va preda / va expedia traducătorului, pe adresa indicată de acesta, un număr de ... (10) ... exemplare (volume tipărite) cu titlu gratuit, în termen de ... (15) ... zile lucrătoare de la publicarea traducerii. [[Art. 52 \(e\)](#)]

3.7. Obligația de transparență:

3.7.1. Veniturile din exploatarea traducerii: Cel puțin o dată pe an, editura va pune la dispoziția traducătorului, la solicitarea acestuia, prin e-mail, informații recente, complete, relevante și pertinente privind exploatarea efectivă a traducerii și acoperind toate modalitățile de exploatare și toate sursele de venituri, inclusiv, dacă este cazul, veniturile generate de produsele promoționale sau orice alt tip de venituri relevante generate de traducere. [[Art. 40² \(1\) și \(2\)](#) și [Art. 52 \(h\)](#)].

3.7.2. Clauza de excludere („opt out”) privind inteligența artificială: Traducătorul are dreptul de a se opune ca traducerea sa să fie folosită pentru eventuala antrenare a programelor de traducere automată bazate pe inteligența artificială și / sau pentru eventuala alimentare a bazelor de date aferente. Editura va recurge la astfel de demersuri numai în baza acordului expres în acest sens, formulat în scris de traducător, și numai cu remunerarea adecvată și proporțională a acestuia.

** Autorii au dreptul de a decide în privința tuturor utilizărilor operelor lor, iar utilizarea pentru antrenarea / alimentarea programelor bazate pe inteligență artificială reprezintă un nou tip de exploatare economică. [v. [Declarația CEATL privind utilizarea inteligenței artificiale](#); [CEATL's Statement on Artificial Intelligence](#): „Licențierea pentru utilizare comercială (cum este antrenarea sistemelor bazate pe inteligența artificială) a oricărei creații purtătoare de drepturi de autor trebuie să fie întotdeauna negociată de autorul operei, cu exprimarea consimțământului expres”.]*

CAPITOLUL 4. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR:

4.1. Valabilitatea contractului: Contractul începe a produce efecte din momentul semnării sale de ambele părți. Traducătorul are dreptul de a condiționa predarea traducerii de intrarea în posesia unui exemplar original al prezentului contract semnat de ambele părți.

4.2. Acceptarea manuscrisului: În termen de 30 zile calendaristice de la predarea traducerii, editura va comunica traducătorului în scris / prin e-mail decizia de acceptare / respingere calitativă a manuscrisului, precum și, dacă este cazul, justificarea modificărilor pe care le solicită. Editura nu poate respinge traducerea dacă la evaluarea calitativă va constata ocazional sau cu caracter de excepție prezența unui număr rezonabil redus de erori pe care le va remedia la corectură.

4.2.1. Acceptarea tacită: Dacă în termen de 30 zile calendaristice de la predare, editura nu comunică traducătorului concluziile evaluării calitative și nu solicită modificări, traducerea predată se consideră acceptată din punct de vedere calitativ.

4.2.2. **Optimizarea traducerii:** La solicitarea justificată a editurii, traducătorul se obligă să-și justifice opțiunile și să colaboreze pentru agrearea altor soluții de traducere decât cele pentru care a optat inițial, modificând în consecință traducerea.

4.2.3. **Apelarea la terți:** În cazul în care editura constată erori flagrante și consideră necesară modificarea substanțială a traducerii predate (afectând peste 50% din volumul total al acesteia), iar traducătorul se află în imposibilitatea de a da curs solicitărilor de modificare, editura are dreptul de a apela, cu înștiințarea prealabilă și acordul traducătorului exprimat în scris, la serviciile unei terțe persoane pentru optimizarea traducerii. În acest caz, se va încheia un act adițional la prezentul contract prin care părțile agreează diminuarea corespunzătoare a onorariului traducătorului, dar nu cu mai mult de 50% din onorariul care i-ar fi revenit în cazul acceptării traducerii în forma predată inițial, iar numele terței persoane care va opera modificările va figura în calitate de co-traducător pe volumul tipărit.

Dacă traducătorul refuză nejustificat să dea curs solicitărilor de optimizare a traducerii, și nu acceptă ca editura să apeleze la o terță persoană în acest sens, prezentul contract poate fi anulat, editura nefiind obligată la plata onorariului traducătorului pentru traducerea defectuoasă predată.

4.3. **Termen de publicare:** Editura se obligă să publice traducerea în termen de zile calendaristice de la data predării.

4.4. **Mecanismul de revocare:** Dacă, din motive care nu pot fi imputate traducătorului, unui terț, unui caz fortuit sau de forță majoră, editura nu publică traducerea în termen de cel mult trei ani de la data semnării acestui contract, traducătorul are dreptul de a solicita și editura are obligația de a accepta desființarea prezentului contract, cu păstrarea remunerației primite. [[Art. 48 \(1\), \(2\), \(3\), \(5\)](#) și [Art. 57 \(3\)](#)].

4.5. **Drepturile morale ale traducătorului:** Editura va menționa numele traducătorului pe pagina de titlu a volumului tipărit (+/- pe copertă), precum și în toate contextele în care va face referire la opera originală. [[Art. 10 \(b\)](#) și [Art. 11 \(1\)](#)].

4.6. **Bun de tipar:** Editura se obligă să solicite și traducătorul se obligă să acorde „bun de tipar” („B.T.”), în scris/prin e-mail, pentru versiunea finală a traducerii pregătite pentru publicare (figurând ca fișier atașat mesajelor e-mail respective sau conținând hiperlink-ul către o platformă de găzduire și transfer de fișiere de mari dimensiuni). [[Art. 10 \(d\)](#)]

4.7. **Limitele cesiunii:** Editura va dispune de traducere, ilustrații și orice alte documente care fac parte din sau au legătură cu traducerea numai pe perioada cesionării dreptului de autor în condițiile prezentului contract. [[Art. 56](#)].

4.8. **Dreptul de preempțiune al editurii:** La expirarea perioadei de cesiune, editura are dreptul prioritar, față de alți ofertanți similari, la preț egal, de a contracta prelungirea perioadei de cesiune, și va aduce la cunoștința traducătorului intenția sa în acest sens, nu mai târziu de trei ani de la data publicării inițiale. Exercitarea acestui drept va face obiectul unui act adițional la prezentul contract, în care se vor menționa noua perioadă de cesiune și remunerația cuvenită traducătorului.

4.9. **Clauza de confidențialitate:** Părțile se obligă ca, până la apariția în volum tipărit a traducerii, să nu divulge public nicio informație referitoare la manuscrisul în lucru sau la detaliile contractuale.

CAPITOLUL 5. PREVEDERI FINALE

5.1. **Legea aplicabilă:** Prezentul contract are la bază legislația în vigoare în România la data semnării lui.

5.2. **Modificări și completări:** Eventualele modificări și / sau completări ale clauzelor prezentului contract se vor face numai în scris, cu acordul părților, constituind acte adiționale la contract. [[Art. 43](#)].

- 5.3. **Litigii:** Părțile consimt ca orice litigiu privind prezentul contract să fie rezolvat pe cale amiabilă, iar dacă acest lucru nu este posibil, se vor adresa unui mediator sau instanțelor judecătorești.
- 5.4. **Forță Majoră:** În caz de forță majoră sau dacă, din motive independente de voința părților, termenele prevăzute inițial nu pot fi respectate, părțile se vor înștiința reciproc în cel mai scurt timp de la producerea evenimentului și pot conveni asupra revizuirii condițiilor inițiale sau rezilierii contractului pe cale amiabilă, fără plata de penalități.
- 5.5. **Valabilitatea contractului:** Prezentul contract intră în vigoare la data semnării și primirii de fiecare parte a câte unui exemplar semnat de ambele părți și încetează la epuizarea perioadei de cesiune menționată la art. 3.1. După expirarea perioadei de cesiune, editura va avea dreptul să difuzeze în continuare exemplarele deja tipărite ale traducerii, până la epuizare.

EDITURA,
reprezentată prin

..... (nume, funcție, semnătură)

Data semnării:

TRADUCĂTORUL,

..... (semnătură)

Data semnării:

Anexa nr. 1

Norme tehnice de redactare și criterii calitative

Editura va pune la dispoziția traducătorului normele tehnice de redactare (font / caractere / corp de literă, spațierea rândurilor etc.), inclusiv precizări privind stilul de redactare (inserare note, abrevieri, paginație etc.) și va preciza tipul de erori flagrante care pot atrage respingerea calitativă a traducerii.

.....
.....
.....

Cu titlu exemplificativ, fără a se limita la aceste motive, **Editura** poate respinge traducerea, în condițiile în care, la verificarea acesteia, se constată existența unor erori grave, cum ar fi: incorectitudini gramaticale, lipsa unor pasaje, fraze trunchiate, modificarea sensurilor originale, lipsa de proprietate a termenilor, traducerea literală, dovedind neconsultarea dicționarilor de specialitate, calcurile după original, nespecifice limbii române, repetițiile supărătoare, nepreluarea citatelor din traducerile consacrate în limba română, nerespectarea normelor minimale privind culegerea textului în cazul traducerilor predate în format electronic etc.